

Papirløs immigrant + fotballpøbel = sikkerhetstrussel

Av Halvdan Haugsbakken

Hva har en papirløs, afrikansk immigrant og øldrikkende fotballpøbel til felles? Jo, de er en økende sikkerhetstrussel mot europeisk frihet, bevegelse og sikkerhet.

Ifølge ledende samfunnsteoretikere lever vi i det såkalte risikosamfunnet. Risikosamfunnet har tatt over for industrisamfunnet. Og med den, følger frykt, engstelse og moralsk panikk for ukjente ting. Modernitetens konsekvenser på det europeiske samfunnet er potensielle trusler som dukker opp over alt. Samfunnet skriker etter mer sikkerhet og nasjonalstaten oppretter sikkerhetssystemer som skal beskytte innbyggerne. Vi skjelver i buksene og må ha noe til å beskytte oss. Dessverre er det noen som må innta den ubehagelige rollen som trusselen mot offentlighetens behov for ro og orden.

Fra før av er vi vant med at terrorister truer Europa. I det siste, derimot, har dette tatt en ny vending, ifølge EU. Senest denne uken kunne vi lese i norske medier at EUs justiskommissær, Franco Frattini, vil sende mer patruljebåter og helikoptre til Middelhavet for å overvåke EUs ytre grenser. Over 31.000 afrikanerne klarte å ta seg til Kanariøyene i 2006, et tall som er seks ganger høyere i forhold til 2005. Flere ulovlige immigranter er i vente, ifølge Frattini. Dette krever mer penger til sikkerhet, penger som skal brukes til overvåkning og håndtering av strømmen av forkomne afrikanske immigranter.

Men EU er kommet mye lengre i kampen mot nye trusler. Ifølge et notat publisert på den engelskbaserte websiden Statewatch, en organisasjon som overvåker borgerrettigheter i Europa, er voldelige supportere nevnt som en konkret trussel mot EU. Under et møte på ministernivå den 15. januar i år, et møte som foregikk i EUs "Justisdepartement", Justice and Home Affairs (JHA), spørres det noe kryptisk - Støtter du det planlagte initiativet fra Prüm-statene i å integrere innholdet i Prüm-avalen til å bli en del av EUs regelverk?

Enda en sikkerhetsavtale

Allerede for ett og halvt år siden, den 27. mai 2005, undertegnet flere EU-stater den såkalte Prüm-avtalen. Prüm-avtalen ble for første gang undertegnet av medlemsstatene Spania, Østerrike, Beneluxlandene, Frankrike og Tyskland. Finland, Italia, Portugal og Slovenia har erklært sin intensjon å tre inn i Prüm-avtalen. I Tyskland, Østerrike og Spania har avtalen fått virkning. Flere stater vil implementere avtalen første halvdel av 2007. Ifølge borgerrettighetsorganisasjoner er det vanskelig å oppdrive dokumenter som forteller hva Prüm-avtalen går ut på. Dokumenter er i økende grad unntatt fra offentlighet og møter legges til ukjente steder.

Prüm er et tysk tettsted som ligger på grensen mellom Luxemburg og Tyskland, ikke langt fra Brussel. Prüm-avtalen, derimot, føyer seg inn i rekken av sikkerhetsavtaler- og systemer EU har vært aktive med å skape de siste årene. I kampen mot ulovlig

migrasjon, opprettet EU FRONTEX i 2005. FRONTEX er et eget EU-byrå som overvåker EUs ytre grenser. I denne sammenhengen har Prüm vært åsted for møteaktivitet, der man har planlagt etableringen av et nytt sikkerhetssystem, ifølge Statewatch. Prüm-avtalen går inn for etableringen av et nytt europeisk informasjonsnettverk, et informasjonsnettverk som skal realiseres den 1. januar 2008. Informasjonsnettverket vil gi medlemsstater adgang til å oppdrive nødvendig informasjon i etterforskning av politisaker.

EU-stater tilknyttet til avtalen kan allerede nå spørre andre medlemsstater for opplysninger om hooligans, ulovlige immigranter, mulige terrorister, motorkjøretøy, DNA og fingeravtrykk. Men EU ønsker å gå lengre. Blant annet antyder EU viktigheten av politisamarbeid gjennom operasjoner, operasjoner som vil kreve overføring av suveren politimakt til andre medlemsstater, delt patruljering og assistanse.

Noen dilemmaer

”Med mye makt, følger stort ansvar!”, sier en karakter fra kjent en hollywoodfilm. Denne replikken er treffende for hvilken veg EU burde gå. Med EUs higen etter å opprette sikkerhetssystemer, følger alltid dilemmaet for å blande sammen kortene. Forslagene om mer sikkerhet har dessverre en lei tendens til å sette individets rettigheter overfor staten til side. Personvernet marginaliseres, og EU-borgere kan i dag være utviten om hvilken informasjon som er lagret om dem. Hvor lenge blir den lagret og hvilke muligheter har man til å slette sensitiv data, er mindre belyst. Dessuten, med mange databaser, blir Europa tryggere av den grunn?

Januar 2007 (©) Haugsbakken Publikasjoner